

JATKUVAN OPPIMISEN SEURANTARYHMÄN KOKOUS

Aika Keskiviikko 14.9. klo 14.02–16.00

Paikka Microsoft Teams-kokous

1 Kokouksen avaus

Seurantaryhmän varapuheenjohtaja, työmarkkinaneuvos Teija Felt (TEM) avasi kokouksen klo 14.02.

Seurantaryhmän puheenjohtaja, opetusneuvos Tiina Polo (OKM) on jäänyt virkatehtävistään kahden vuoden virkavapaalle 1.9.2022 alkaen. Toistaiseksi seurantaryhmän työskentelyä johtaa varapuheenjohtaja Felt.

Uudet jäsenyydet:

Julia Järvinen (Oikeusministeriö)

Tiina Keränen (Lapin TE-toimisto, este 14.9.2022)

Jäsenten sijaiset kokouksessa:

Heikki Kuutti Uusitalo; jäsen Teemu Hassinen (Sivistystyönantajat)

Matti Tujula (Suomen Ammattiin Opiskelevien liitto SAKKI ry) on eronnut seurantaryhmästä.

2 Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen [asialista](#).

3 Edellisen kokouksen muistio ([liite 1](#))

Kokouksen puheenjohtaja pyysi mahdolliset muistiota koskevat huomaukset kirjaamaan Teamsin keskustelupalstalle tai lähettämään Hannele Saviojalle. Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

4 Ajankohtaista ([liite 2](#))

Erytisasiantuntija Saara Ikkela (OKM) esitteli seurantaryhmälle katsauksen ministeriöiden ajankohtaisista asioista.

Erytisasiantuntija Mikko Mähönen esitteli Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (Jotpa) kevään ja syksyn 2022 toimintaa.

Keskustelussa tiedusteltiin ja lisätietona Jotpasta annettiin, että ns. aliedustettujen ryhmien kohtaamiseen liittyvää rahoitusta suunnataan yhteen tai kahteen valtionavustushankkeeseen.

5 Koulutusmarkkinat Suomessa (KARMA) (liite 3)

Asiantuntija Kirsi Siltanen Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI Public Oy:sta esitteli Jatkuvan oppimisen markkinat Suomessa -selvityksen tuloksia. [Tiedote](#) ja [selvitys](#) julkistettiin kokouksen jälkeen valtioneuvoston verkkosivuilla 19.9.2022.

Selvitykseen sisältyi julkisten ja yksityisten koulutustoimijoiden markkinaehtoisesti tarjoama eitutkintoon johtava koulutus. Valtaosin kyse oli lyhytkestoisesta koulutuksesta. Koulutusvienti ja koulutustuonti eivät sisällyneet selvitykseen. Markkinaehtoista koulutustarjontaa, jossa alueelliset erot ovat suuria, on erityisen paljon yritysten ja muiden organisaatioiden johdon koulutukseen. Käytettävissä olevalla tietopohjalla markkinaehtoisista toimijoista ei saada kattavaa kuvaa, mikä hankaloittaa sitä koskevaa kehitystyötä. Yksityiset koulutuksen tarjoajat hakevat asiakkaat ja markkinat sieltä, missä julkista koulutusta ei tarjota tai tarjonta ei vastaa asiakkaiden toiveita.

Seurantaryhmän keskustelussa esille nostettiin näkökulmia osaamisen tunnistamisessa ja sen kehittämisessä. Keskustelussa tuotiin esille, että Suomessa henkilöiden osaamiseen, koulutusjärjestelmään ja työelämään liittynyt yksi omaleimainen piirre on pitkään ollut tutkintokeskeisyys ja tutkintojen arvostaminen. Koulutusjärjestelmän maksuttomuus on tätä piirrettä vahvistanut. Kommenteissa nostettiin esille toisen tukinnon maksullisuus ja koulutuksen verovähennysoikeus. Muistutettiin siitä, että vapaan sivistystyön toimijoilla on myös maksullista koulutustoimintaa. Markkinalähtöisen koulutustarjonnan arvioitiin edistävän myös julkisen koulutusjärjestelmän kehittymistä. Kun esimerkiksi ammatillisen koulutuksen järjestäjät ovat tulleet mukaan maksullisen koulutuksen järjestämiseen, on toiminnan kilpailuneutraliteetin säilyttämistä pidetty keskeisenä asiana. Ryhmän keskustelussa tiedusteltiin Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (Jotpa) roolista ja vaikutuksesta koulutusmarkkinoihin. Esitettiin myös kysymys selvityksen esille nostamista mahdollisista osaamisen ja koulutuksen katvealueista, joissa Jotpan rahoitusta voitaisiin käyttää.

6 Ammatillisen työvoimakoulutuksen toimivuuden ja vaikutusten arviointi (liite 4)

Vanhempi ekonomisti Henna Busk (PTT) esitteli keväällä 2022 julkaistun [tutkimushankkeen](#) tuloksia ammatillisen työvoimakoulutuksen toimivuuden ja vaikutusten arvioinnista.

PTT:n tuottama tilastollinen analyysi on julkaistu huhtikuussa 2022. Aineisto perustuu vuosien 2004–2019 tilastollisiin aikasarjoihin. Selvityksen lähtökohtana on ollut tutkia työvoimakoulutuksen toimivuutta, vaikuttavuutta ja sen kehittämistarpeita. Selvityksen yksi tulos oli jo aiemmissa tutkimuksissa todennettu kehityskulku koulutukseen valikoitumisesta: ne henkilöt, joilla on paremmat mahdollisuudet työllistyä, hakeutuvat aktiivisemmin myös koulutukseen. Merkittävimmät vaikutukset työllistymiseen oli henkilöiden uudelleen koulutuksella. Iso osa työvoimakoulutuksesta on laadukasta. Koulutuksen laatuun ja vaihteluun liittyvät puutteet koskivat opettajien pedagogista osaamista, alueellisen koulutustarjonnan ja resurssien lisäämistä. Parannuskohteita löytyi koulutusten kohdentamisesta ja niiden resurssoinnista, tiedon jakamisesta eri toimijoille sekä asiakkaiden ohjauksesta.

Keskustelussa tuotiin esille työvoimakoulutusten hankinnan siirtyminen kunnille vuonna 2025. Todettiin koulutuksen räätälöinnin olevan myös kustannuskysymys.

7 Koulutusjärjestelmän kyky vastata jatkuvan oppimisen haasteisiin äkillisissä rakennemuutoksissa (liite 5)

Johtava arviointiasiantuntija Kati Isoaho ja arviointiasiantuntija Tarja Frisk Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksesta (Karvi) esittelivät ” Koulutusjärjestelmän kyky vastata jatkuvan oppimisen haasteisiin äkillisissä rakennemuutostilanteissa” [arvioinnin](#) tuloksia. Seurantaryhmä oli saanut työtilaan arviointia koskevan [ennakkoaineiston](#).

Karvin arvioinnin tulosten mukaan positiivisiin rakennemuutosten tilanteisiin tarvitaan jatkossa toimintamalleja. Sen sijaan negatiivisten rakennemuutosten tilanteisiin on jo olemassa vakiintuneempia käytäntöjä. Selvityksessä ennakointia koskevat arviot liittyivät lyhyen tai keskipitkän aikavälin ennakointiin tai ennakointitietoon yleensä (ts. kattaa koulutustarve- ja työvoimatarve-ennakoinnin). Vastaajien arvioiden mukaan kansallinen ennakointitieto ei tue riittävästi koulutusjärjestelmän, koulutuspalveluiden tai työikäisen väestön osaamisen kehittämistä. Tieto koetaan hajallaan olevaksi ja mennyttä kehitystä kuvaavaksi. Jotpan ennakointitehtävä vastaa osittain Karvin arvioinnin esittämiin muutos- ja tietotarpeisiin. Ennakointitiedon tulisi olla eri käyttäjätahojen kannalta hyödynnettävää ja sen tulisi kytkeytyä laatujärjestelmiin.

Koulutusjärjestelmän rahoitusvastuista toivotaan riittävää kansallista yhteistä näkemystä. Työvoiman alueellisesta vähentymisestä on vähän ennakoivaa tietoa, kun samaan aikaan toivotaan muutostilanteissa koulutustarjontaan nopeaa reagointia. Arvioinnin lopputuloksena on annettu kehittämissuosituksia, jotka liittyvät esimerkiksi jatkuvan oppimisen uudistuksen jatkumiseen yli hallituskausien tai koulutusjärjestelmän rahoituksen kehittämiseen (ks. esitysdiat 13–16).

8 Muut asiat

Seuraava ryhmän kokous on torstaina 17.11.2022 klo 14–16. Se järjestetään verkkokokouksena.

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.00.

Kokouksen osallistujat:

Felt Teija, Työ- ja elinkeinoministeriö, varapuheenjohtaja
Ikkela Saara, Opetus- ja kulttuuriministeriö, sihteeri
Savioja Hannele, Opetushallitus, sihteeri

Bergman Mertzi, Suomen kuntaliitto ry
Bursiewicz Nikolas, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry
Bussman Annika, Opetus- ja kulttuuriministeriö
Engelholm Maj-Len, Opetushallitus
Hakkarainen Kaisa, KEVA
Hannula Mirja, Elinkeinoelämän keskusliitto ry
Holsti Emma, Suomen Opiskelija-Allianssi Osku ry
Karvonen Marja, Satakunnan ELY-keskus
Kumpulainen Susanne, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK
Kuutti Uusitalo Heikki, Sivistystyönantajat (Teemu Hassisen sijaisena)

Lamppu Veli-Matti, Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry
Lehto Jaana, Elinkeinoelämän oppilaitokset ELO ry
Malinen Pentti, Kainuun liitto
Manninen Tuovi, Opetusalan ammattijärjestö OAJ ry
Ida Mielityinen, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry
Mähönen Mikko, Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus
Mäkeläinen Ulla, Opetus- ja kulttuuriministeriö
Nieminen Minna, Työ- ja elinkeinoministeriö
Rasinaho Kirsi, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Sojonen Elina, Akava ry
Wallén Björn, Vapaa Sivistystyö ry
Vartiainen Marja, Suomen Yrittäjät ry